Nordreisa kommune

Nord-Troms Friluftsråd

Plan for friluftslivets ferdselsårer

Nordreisa

Innhold

1. Bakgrunn 3
2. Målsetting 4
3. Innledning om «Plan for friluftslivets ferdselsårer» 4
4. Medvirkning 4
5. Utført og pågående digitalisering via rettikartet.no 4
6. Stier og løyper som en integrert del av utinord.no 5
7. Arbeidsgrupper for oppfølging i kommunene 8
8. Turkart for Nord-Troms 8
9. Turbok for Nord-Troms 9
10. Visit Lyngenfjord 9
11. Tilsyn, drift og vedlikehold 9
12. Stier, turer og tilrettelegginger 10
12.1. Skilt og tavler knyttet til turmål og løyper 10
12.2 Stier som er merket 11
12.3 Stier 11
12.4 Gangbaner, kloppleggінger, broer og vadesteder på stier, samt porter og gjerdestiger 11
12.5 Ut i NORD-hyttene 12
12.6 Grillhytter bygd i samarbeid med barnehager 12
12.7. Finansiering av vedlikehold utført av frivilligheten 12
13. Tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelser 13
14. Stier, turer og tilrettelegginger 15
14.1 Uløya, Bakkeby, Hamneidet, Sokkelvik 15
14.2 Spåkenes, Rotsund, Rotsundelv 16
14.3 Storslett med omegn 18
14.4 Reisadalen 19
14.5 Straumfjord – Oksfjord 20
15. Hundekjøringsløyper 21
16. Vinterløyper: 22
16.1 Kombinasjonsløyper 22
Løyper som tradisjonelt prepareres vinterstid: 23
16.2 Hundekjøringsløyer vinterstid 24
17. Vedtak 26
Handlingsprogram 26

1. Bakgrunn

Det er Miljødirektoratet står bak prosjektet «Friluftsrådets Ferdselsårer», der Troms og Finnmark Fylkeskommune følger opp og koordinerer regionalt. Nord-Troms Friluftsråd har fått anledning til å delta i prosjektet sammen med fylkets øvrige friluftsråd. Dette for å bistå våre medlemskommuner i arbeidet med å lykkes bedre i arbeidet med friluftsliv, naturopplevelser og fysisk aktivitet.

I løpet av 2022 har planen vært lagt fram til politisk behandling i friluftsrådets medlemskommuner Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. De fire planene inneholder både fellesinformasjon, samt informasjon som gjelder særskilt for hver enkelt kommune.

I løpet av 2026 har Nordreisa kommune lagt til preparerte skiløyper og hundekjøringsløyper. Planen skal behandles politisk i løpet av 2026/2027, det planen sendes på høring til aktuelle høringsparter. Reidbeidedistriktene skal også konulteres.

Plannavnet er også endret til «Plan for friluftslivets ferdselsårer» for å unngå fremtidig forvirring i fremtidige spørsmål om planen. Den vil inngå som underplan/- delplan til kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Den er igjen en forutsetning for at kommunen skal blant annet skal kunne søke spillemidler.

Planarbeidet vektlegger prosessplanlegging i forhold til produktplanlegging. Planen som produkt er viktig i seg selv, men viktigere er den prosess som er igangsatt som følge av arbeidet i hver av de fire kommunene. For å lykkes må arbeidet videreføres og fortsette også etter politisk behandling i kommunene.

Oppstarten har vært forankret på ulike måter i kommunene. Primært som en del av kommunens planstrategi, men også som et resultat av vedtak gjort av kommunedirektør.

Miljødirektoratet skriver i sin veileder:

«Plan for friluftslivets ferdselsårer skal være et virkemiddel for å identifisere, ivareta og utvikle stier, løyper og leder som er viktige for vår utøvelse av friluftsliv».

Dette har vært lagt til grunn for arbeidet med planen.

Miljødirektoratet bruker begrepet ferdselsårer, som omfatter:

- **Sti** (som har oppstått gjennom bruk eller opparbeiding)
- **Turvei** (opparbeidet med jevnt og fast dekke, med minst 1,2 meter bredde)
- **Led** (ferdselsårer på vann og over breer)
- **Løyper** (ferdselsårer på snø som jevnlig tråkkes eller prepareres, eller som merkes eller kvistes for vinterferdsel).
- **Turruter** (turer som er skiltet, merket og kartfestet)
- **Turforslag** (anbefalte turer som ikke er en del av det offentlige kartgrunnlaget)
- **Målpunkt** (steder som markerer turens start, slutt og opplevelser/tilrettelegginger underveis, f.eks. parkeringsplasser, gapahuker, bålplasser, bord og benker, kulturminner etc.)

2. Målsetting

Nordreisa kommune vil sammen med Nord-Troms Friluftsråd, organisasjoner, frivillige, grunneiere og virksomheter arbeide for å oppnå:

- God helse, trivsel, bolyst og naturopplevelser for fastboende og tilreisende.

Vår vei dit:

- Målrettet og god satsing på friluftsliv, inkludert fysisk tilrettelegging for friluftsliv, naturopplevelser og tilhørende utendørs fysisk aktivitet

3. Innledning om «Plan for friluftslivets ferdselsårer»

Sentrale føringer, prioriteringer og delmål som legges til grunn for planarbeidet:

- Arbeide for å oppnå en mer strukturert og målrettet innsats.
- Styrke samarbeidet mellom Nord-Troms Friluftsråd og de fire medlemskommunene.
- Forankre temaplanen i kommunale planer, strategier og handlingsprogram. Blant annet kommunenes kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Sentralt for kommunen i forbindelse med arbeidet med planen:

1. **Nåtiden:** Få fram en oversikt som viser hva som finnes av stier, anbefalte turer, skiløyper og fysiske tilrettelegginger for friluftsliv, utendørs fysisk aktivitet og naturopplevelser.

2. **Framtiden:** Utarbeide en oversikt med behov og handlingsprogram for nye anlegg og fysiske tilrettelegginger, herunder også avfallshåndtering, sanitærforhold og parkering.

3. Drøfte og avklare problemstillinger knyttet til tilsyn, drift og vedlikehold av anlegg og fysiske tilrettelegginger.

4. Bistå Kartverket i arbeidet med å rette opp feil i eksisterende kart, samt legge til informasjon om stier og anlegg og fysiske tilrettelegginger som mangler.

4. Medvirkning

Planarbeidet ble startet opp i kommunen i 2019 av kommunen i samarbeid med Nord-Troms Friluftsråd. Senere ble den frivillige Ut i NORD-gruppen involvert i arbeidet med planen. Innbyggere, organisasjoner, grunneiere, reiselivet og andre er invitert til å bidra med innspill og forslag. Dette ved å invitere bredt via nettsider og Facebook.

5. Utført og pågående digitalisering via rettikartet.no

Kartverkets www.rettikartet.no benyttes for å melde inn og registrere turruter og målpunkt. Dette som en viktig del av kartleggingen av nå-situasjonen, slik Miljødirektoratet ønsker.

Registreringene gjennomgås av Kartverket, før de eventuelt tas med som en del av Norges offisielle kartgrunnlag - www.norgeskart.no

Registreringsarbeidet er, og har vært, en viktig del av arbeidet med Plan for friluftslivets ferdselsårer i Nord-Troms. Dette for å få fram hva som eksisterer, for deretter å kunne utarbeide et handlingsprogram, der både vedlikehold og tilsyn av dagens tilrettelegginger, og nye framtidige tiltak inngår. Arbeidet vil fortsette i neste fase etter at planen er politisk vedtatt i kommunene.

I tillegg til å registrere det som finnes, skal arbeidet også rette opp de feil som eksisterer i kartbasen. Dette kan være stier som har blitt borte, turveier som er inntegnet feil etc. Arbeidet er påbegynt som et resultat av arbeidet med Plan for friluftslivets ferdselsårer, men vil aldri bli helt ferdig. Dette fordi stier, løyper og tråkk er i kontinuerlig utvikling og påvirkning, blant annet som følge av aktivitet/-ferdsel fra mennesker og dyr, samt endring av natur og kulturlandskap med gjengroing etc. De kartutsnitt som vises i planen er alle hentet fra nettsiden rettikartet.no

Tiltak:

- Arbeidet med å registrere turruter og målpunkt fortsetter.
- På samme måte skal det også arbeides med å gjennomgå dagens kartbase med mål om å endre og slette registreringer som er feil, og som ikke eksisterer.
- Ut i NORD-gruppa samarbeider med Nord-Troms Friluftsråd der oppgaven er å følge opp arbeidet med registreringer og opprettinger.

6. Stier og løyper som en integrert del av utinord.no

En temaplan for friluftslivets ferdselsårer er i kontinuerlig endring. En papirplan kan ha behov for endringer straks etter at den er gjort ferdig. Det arbeides derfor med en digital løsning, som ikke minst vil gjøre opplysningene lettere tilgjengelig og innspillsmulighetene enklere for turgåere, grunneiere etc.

Ut i NORD som i 2024 gjennomføres for 10. gang, er stor og viktig for mange. På utinord.no finnes turbeskrivelser, bilder og kart for de turer som til enhver tid inngår i tiltaket. Ut i NORD inngår fra 2024 i det nasjonale nettverk Stikk UT! Norge, som blant annet betyr at det fra i år tas i bruk en egen app for registrering og loggføring av turer. I de kommunevise skjema som inngår som en del av temaplanen for stier og løyper, er det tatt med flere opplysninger om turer, stier og løyper, enn det som framgår av turbeskrivelsene på utinord.no. Det arbeides også med alle alle Ut i NORD-turer også skal vises på på ut.no. Det å gjøre opplysningene digitalt tilgjengelig inngår som en oppgave i arbeidet med å lage enkle og brukervennlige sti- og løypeplaner.

6.1 ut.no

Da Ut i NORD startet i 2015 var det tett integrasjon mellom ut.no og utinord.no, der friluftsrådets nettside/turportal hentet informasjon fra ut.no. Slik er det ikke lenger. Dette fordi ut.no har endret sin praksis når det gjelder deling av informasjon. Som følge av dette har det vært gjort et arbeid der all relevant informasjon om turene legges inn direkte på utinord.no.

Likevel vil det være et behov for å bidra til at ut.no er innholdsrik også når det gjelder turmuligheter i Nord-Troms. Dette fordi mange rundt om i hele landet har et forhold til ut.no, og bruker nettsiden som kilde for informasjon og turplanlegging.

Ut.no har endret sin nettside/app slik at turmålregistrering tilsvarende slik vi kjenner det fra utinord.no kan bli en mulighet i framtiden. Det er et ønske at ut.no ikke etablerer en aktivitet/-registreringsordning som kan bli en konkurrent til Ut i NORD og tilsvarende aktiviteter rundt om i landet.

Tiltak:

- Gjennomgå alle turer på ut.no for å sjekke at turer i Nordreisa er lagt ut med korrekt informasjon og framgår slik vi ønsker at de skal vises.
- Arbeide for at turer i Nord-Troms som inngår i Ut i NORD også er å finne på ut.no. Dette så lenge ikke ut.no etablerer noe som kan oppfattes som konkurrent til Ut i NORD.
- Ut i NORD deltar i 2024 i et pilotprosjekt sammen med andre friluftsråd i landet om en felles app. Mest sannsynlig utvides prosjektet i Friluftslivets år 2025, slik at de aller fleste kommer med i samarbeidet. Mens de øvrige friluftsråd tar i bruk det felles navn Stikk UT!, så viderefører Nord-Troms Ut i NORD og Finnmark fortsetter å bruke Perletur som navn på sin turaktivitet. Etter 2024-sesongen skal overgangen fra nettside til app evalueres.

6.2. Digitalisering av data

Miljødirektoratet har i sin veileder opplysninger om hva som skal kartlegges for hver sti/løype. I tillegg har kommunen og Nord-Troms Friluftsråd egne behov.

I innsamlingsarbeidet i forbindelse med planen er det tatt med informasjon om alle turer. Dette er informasjon som så langt er samlet i skjema, slik de framgår som en del av planen. Informasjon er tatt med i kart og skjema fordelt på bygd/krets.

Komplett skjema for kommune følger som vedlegg til planen. Utdrag følger i selve plandokumentet, og da under kartutsnittene. De komplette skjema er for omfattende til at det er plass til de i planen.

Som nevnt er målet at den informasjon som er innhentet for hver enkelt tur skal gjøres tilgjengelig digitalt. Dette er så langt ikke på plass.

For at temaplanen for stier, løyper og friluftsliv skal bli det arbeidsverktøyet som vi ønsker, så har det vært arbeidet med å innhente følgende informasjon om alle stier og turer:

1. Turens navn
2. Turens høyde over havet
3. Turens tilknytning til bygd/krets
4. Type tur (fottur, skitur, padle-/rotur, annet)
5. Kort beskrivelse av turen (f.eks. Ut i NORD-tur, JuleSPREK-tur, folkehelsetur, terreng-/stisykkeltur, topptur, etc.)
6. Gradering (i samsvar med Merkehåndboken – grønn, blå, rød eller svart)
7. Årstall når turen inngikk i Ut i NORD (for å kunne samle historiske fakta)
8. Grunneier turstart
9. Om avtale med grunneier eksisterer

10. Om turen er inntegnet på norgeskart.no (som betyr registrert via rettikartet.no)

11. Om turen har sporlogg/GPX-fil
12. Turens viktighet for oppnåelse av mål innen folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv
13. Kapasitet parkering ved turens start
14. Om turen er skiltet
15. Om turen er merket
16. Status når det gjelder terrengslitasje
17. Ansvar for vedlikehold
18. Om turen er presentert på ut.no

Tiltak:

- Kontinuerlig oppdatering av informasjon om alle stier, turer og tilrettelegging som inngår i planen til enhver tid.

6.3 Elektronisk grunneieravtale/signatur

Det å innhente skriftlige avtaler fra grunneiere er tidkrevende. Derfor har det vært arbeidet med å finne en digital løsning som kan fungere. På utinord.no er utarbeidet et skjema som grunneiere, kommunen og friluftsrådet kan benytte i fellesskap. Dette kan deretter signeres elektronisk av partene (avtale med vedr. bruk av Visma Sign er i ferd med å bli inngått)

Tiltak:

- Digitalisering av informasjon primært knyttet opp mot friluftsrådets nettside følges opp.
- Herunder inngår også målet om å forenkle arbeidet med grunneieravtaler der digital underskrift inngår.

7. Arbeidsgrupper for oppfølging i kommunene

I hver kommune er det opprettet frivillige arbeidsgrupper som har som sine oppgaver å koordinere Ut i NORD, med skilting og merking av turmål samt bidra i arbeidet med å rette opp feil og mangler i kart-grunnlagene (rettikartet.no i samarbeid med Kartverket).

Tiltak:

- For å kunne lykkes med registrering og oppdatering av kartbaser trengs det bredt sammensatte arbeidsgrupper med frivillige som samarbeider tett med kommunene og friluftsrådet. Gruppas sammensetning vil kunne bli endret underveis i arbeidet, også senere etter at politisk behandling i kommunene er gjennomført. Det er i vedtaket foreslått at kommunedirektørene gis fullmakt til å etablere arbeidsgruppen.

8. Turkart for Nord-Troms

Gode turkart er viktig infrastruktur for friluftslivet (selv om digitale alternativ har overtatt mye for tradisjonelle papirkart). Turkart for Nord-Troms ble realisert som et felles prosjekt i 2018 med utgivelse av fire kart i målestokk 1:50 000, der alle de fire medlemskommunene inngår. Det vil de nærmeste årene ikke være behov for oppdatering av disse. Fortsatt er det restopplaget så stort at heller ikke det gjør det nødvendig med ytterligere opptrykk.

Det finnes muligheter til å lage sine egne digitale turkart og skrive ut disse. Blant annet via norgeskart.no

Tiltak:

- Nyutgivelser av turkartene for Nord-Troms vurderes hvis det blir behov for det.
- Det må finnes en mulighet for å skrive ut oppdatert friluftskart for kommunen eller deler av kommunen fra norgeskartet.no
- Kommunen i samarbeid med friluftsrådet må oppdaterer informasjon om tur-rutene og legge det inn i norgeskartet.no. Arbeidsverktøyet vil være rettikartet.no

9. Turbok for Nord-Troms

Arbeidet med en større turbok for medlemskommunene startet opp samtidig med prosjekt «Friluftslivets ferdselsårer». Boka «Høyt og Lavt – Vakre turer i Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy» ble utgitt i mai 2022.

Tiltak:

- Boka ble utgitt våren 2022 i et opplag på 1 800 eks. Fortsatt har friluftsrådet mange bøker på lager, som friluftsrådet og kommunene kan bruke som premier og ellers i arbeidet med å få flere ut på tur.

10. Visit Lyngenfjord

Tilrettelegginger for fastboende vil i all hovedsak også være nyttig for tilreisende. Det eksisterer derfor et samarbeid mellom Nord-Troms Friluftsråd og Visit Lyngenfjord, som blant annet har resultert i egne hefter/guider for sti-/terrengsykling og toppturer på ski.

Tiltak:

- Nord-Troms Friluftsråd og Visit Lyngenfjord videreutvikler sitt samarbeid til beste både for fastboende og tilreisende.
- Nordreisa kommune følger opp sammen med Visit Lyngenfjord vedrørende prosjektet om kartlegging/tilrettelegging av utfartssteder der parkering og avfallshåndtering skal belyses/avklares.
- Aktivitetskalenderen – Hva skjer i Nord- Troms? Ble klar for bruk fra januar 202/2027.
- Arbeidet med å registrere turruter og målpunkt fortsetter.
- På samme måte skal det også arbeides med å gjennomgå dagens kartbase med mål om å endre og slette registreringer som er feil, og som ikke eksisterer.
- Arbeidsgrupper i kommunene samarbeider med Nord-Troms Friluftsråd der oppgaven er om å følge opp arbeidet med registreringer og opprettinger.

11. Tilsyn, drift og vedlikehold

Planen har som mål å avklare ansvarsforhold vedr. tilsyn, drift og vedlikehold av anlegg og fysiske tilrettelegginger knyttet til friluftsliv og tilsvarende. Med utgangspunkt i arbeids- og ansvarsområdet til Nord-Troms Friluftsråd vil dette gjelde:

1. Skilt og tavler knyttet til turmål og løyper
2. Merking av stier
3. Stier. Både de som er et resultat av ferdsel, samt de som er opparbeidet særskilt
4. Gangbaner, kloppleggінger, broer og vadesteder på stier, samt porter og gjerdestiger
5. Ut i NORD-hyttene
6. Grillhytter bygd i samarbeid med barnehager
7. Hengekøyeparker (foreløpig i Kvænangen og Skjervøy)
8. Statlig sikrede friluftslivsområder

9. Andre tilrettelegginger (gapahuker, bålplasser, sittegrupper m.m.)

Drift og vedlikehold kan i hovedsak utføres av følgende:

- Kommunene
- Nord-Troms Friluftsråd
- Frivillige (ildsjeler, organisasjoner og grunneiere)

Til avklaring:

- Kan kommunene ta ansvar for drift og tilsyn alene?
- Eller vil det beste være at kommunene ber friluftsrådet ta ansvar, gjerne i samarbeid med frivilligheten?
- Drift og tilsyn bør gjøres så rasjonelt og effektive måten som mulig. Dvs. der vi oppnår mest med den bemanning og de ressurser vi har til disposisjon. Hvilken organisering og løsning velges i så fall da?

Her drøftes de ulike anlegg og tilrettelegginger som vil kreve drift og tilsyn:

12. Stier, turer og tilrettelegginger

12.1. Skilt og tavler knyttet til turmål og løyper

Det er i Nordreisa kommune skiltet og merket en rekke turer. Etter at Nord-Troms Friluftsråd ble etablert og Ut i NORD startet opp, er dette arbeidet fulgt opp i samarbeid med friluftsrådet. Det skiltes primært ved turens start, men også noe underveis fram til turmålet. Det er også satt opp større informasjonstavler sentralt i de tre andre medlemskommune, der utvalgte turer presenteres.

Det var planlagt to ulike tavler for Nordreisa. Så langt er kun den ene produsert. Dette fordi utfordringer med å få satt opp tavle 1, som lenge ble stående på friluftsrådets lager. Det er satt opp tavle ved Kronebutikken og ved Halti, samt på Tenketanken og innendørs på Gammen varehus. Den siste som ikke er kommet på plass, er tenkt satt opp ved nytt busstopp/rasteplass på Langslett. Tavle 2 var ment å dekke områdene Rotsund, Rotsundelv Nordreisas del av Uløya.

I tillegg til de ordinære grønne turmålskiltene, er det også satt opp tema-/spesialskilt. F.eks. skilt om parkering, lukk porten, område for reinkalving og dyr på beite. Det er også sesongbaserte skilt knyttet til Ut i NORD og JuleSPREK. Dette er skilt som settes opp så lenge turmålet inngår i aktiviteten. Noen slike Ut i NORD-skilt står nærmest permanent, fordi turmålet inngår nærmest fast i Ut i NORD. For JuleSPREK er det annerledes. Dette er skilt som følger sesongen for når de settes opp og tas ned.

Det er også satt opp info-punkt om turer i Nordreisa. Dette står ved Halti. Ble påbegynti 2023 og vil bli gjort ferdig i 2024.

Forslag til arbeids- og ansvarsfordeling drift og tilsyn:

- **Skilt:** Nord-Troms Friluftsråd i samarbeid med frivilligheten (Ut i NORD-gruppene og lag/foreninger i all hovedsak).
- **Info-tavler:** Kommunene

12.2 Stier som er merket

Et stort antall stier og turer er merket etter at Ut i NORD startet opp. Dette er gjort for at turgåere lettere skal finne fram. Det er gjort merking som er i samsvar med den nasjonale Merkehåndboka (se mer på merkehandboka.no), men også merking som strider med anbefalinger gitt i håndboka. Målet er at all merking skal gjøres så korrekt og skånsomt som mulig, dvs.:

- Merking ved bruk av stående «steinsøyler» og små varder med 3-5 steiner oppå hverandre.
- Hovedregelen er at det ikke skal merkes på fast fjell eller jordfast stein. I skogen merkes det i hovedsak på trær og pinner/stolper.
- Ved bruk av (spray)maling skal korrekt farge brukes. Som oftest rød, men også gul og blå brukes. Merkehåndboka anbefaler blå under skoggrensa og rød i fjellet. Fargekodene er oppgitt.
- En konsentrert prikk markeres, så liten som mulig og uten rennende striper. T skal ikke brukes, da den er forbeholdt turlagene. Bruk av sjablong ved merking er ønskelig.
- Merkemaling brukes på mindre steiner som kan legges ned/snus/fjernes dersom det oppstår et behov for å avmerke turen/stien.

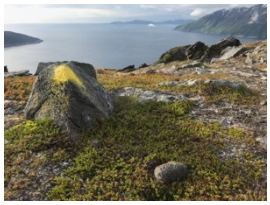

Forslag til arbeids- og ansvarsfordeling:

- **Merking:** Nord-Troms Friluftsråd i samarbeid med frivilligheten (Ut i NORD-gruppene og lag/foreninger i all hovedsak).

12.3 Stier

Stier er både som et resultat av ferdsel/turgåing, samt stier der det er gjort fysiske tilrettelegginger og utbedringer. Spesielt sistnevnte forutsetter tilsyn og vedlikehold.

12.4 Gangbaner, kloppleggінger, broer og vadesteder på stier, samt porter og gjerdestiger

Dette er tiltak som gjøres både for å skåne naturen og for å gjøre det enklere for turgåere å ferdes. Noen tilrettelegginger er store med lange broer og trapper. Felles for de alle er at de krever tilsyn og oppfølging. Ikke så ofte, men det må gjøres.

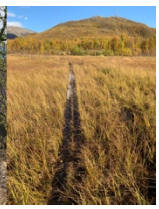

Forslag til arbeids- og ansvarsfordeling drift og tilsyn:

- **Tilrettelagte stier m.m.:** Nord-Troms Friluftsråd i samarbeid med frivilligheten (Ut i NORD-gruppene og lag/foreninger i all hovedsak).
- lag/foreninger i all hovedsak).

12.5 Ut i NORD-hyttene

Etter at dagsturhyttene er bygd ferdig melder det seg et behov for tilsyn og vedlikehold. Utgangspunktet var Nord-Troms Friluftsråd som pådriver for å få hyttene bygd, for at kommunene deretter skulle ha vedlikeholdsansvaret. I praksis viser det seg at kommunene sliter med å følge opp med gode rutiner.

Forslag til arbeids- og ansvarsfordeling drift og tilsyn:

- **Ut i NORD-hytta Storslett**: Det er lagt opp til at Ut i NORD-gruppa påtar seg jobben med å følge opp dagsturhytta, på vegne av Nordreisa kommune. Hytta som ble bygd i 2022 brukes av svært mange. Det bør i 202/2027 gjennomføres en evaluering av bruk og tilsyn. Så langt kan det virke som om det ikke er behov for å bygge eget toalett i tilknytning til Ut i NORD-hytta.

12.6 Grillhytter bygd i samarbeid med barnehager

Nord-Troms Friluftsråd har bidratt til bygging av sju slike grillhytter i samarbeid med barnehagene. Kåfjord: Manndalen og Birtavarre. Nordreisa: Oksfjord. Kvænangen: Badderen og Burfjord. Skjervøy: Sandvågen og under Lailafjellet (så langt ikke satt opp).

Forslag til arbeids- og ansvarsfordeling drift og tilsyn:

- **Grillhyttene:** For kommunale barnehager vil dette innebære samarbeid med kommunens driftstekniske avdeling (vaktmesterne).

12.7. Finansiering av vedlikehold utført av frivilligheten

For å stimulere til frivillighet og tilrettelegging for friluftsliv, bevilges det årlig kr 50 000 som «materialtilskudd» til Ut i NORD-gruppene og andre organisasjoner som påtar seg gjennom dugnad å vedlikeholde stier og broer, utføre klopplegging, utplassere bord og benker, bygge bålplasser etc. Arbeidet følges opp og koordineres av Nord-Troms Friluftsråd. Pengene skal komme til anvendelse i den kommune som står bak bevilgningen, og overføres til senere år dersom det er midler som ikke blir brukt.

13. Tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelser

Nord-Troms Friluftsråd har deltatt i prosjekt i samarbeid med Kartverket, der målet har vært å kartlegge hvilke tilrettelegginger som finnes i våre kommuner, som gjør det mulig for personer med funksjonsnedsettelser å drive friluftsliv.

Følgende områder og turveier har inngått i kartleggingen:

Nordreisa	Kvænnes	Statlig sikret friluftsområde med turveier, gapahuk og toalett	Et allsidig anlegg med mange muligheter, der Nordreisa kommune har ansvar for drift, tilsyn og vedlikehold.
Nordreisa	Rongadalen	Turvei (grus)	Sikkujarvigammen er et turmål i Ut i NORD. Turen følger grusvei der noen bruer. Det er ikke mulig å komme helt til gammen med rullestol. Dette vil vanskelig kunne la seg gjøre, men en stor del av turveien kan gjøres rullestolvennlig ved å redusere nivåforskjell på broer (grusing) samt noe grusing av veien. Etablering av bålsted med benker er ønskelig.
Nordreisa	Gorosomoan, Storslett	Turvei (grus)	Et turmål mye brukt i Ut i NORD/JuleSPREK. Turveien, som er noe løs, kan også brukes av rullestolbrukere. Ved turmålet er det ønskelig å få satt ut benker/sittegrupper og kanskje bålplass.
Nordreisa	Tenketanken, Storslett	Turvei (grus)	Er noe bratt og for dårlig gruset enkelte steder, til at den kan fungere optimalt for rullestolbrukere. Dette bør være et mål, da turmålet er populært og ellers godt tilrettelagt (for personer uten krav til særskilt tilrettelegging).
Nordreisa	Moskodal	Turvei (grus)	Gapahuken er et turmål i Ut i NORD. Området rundt gapahuken, og selv gapahuken er ikke tilrettelagt og tilgjengelig for rullestolbrukere. Turveien inn dalen kan i all hovedsak grad kan brukes, men noen partier med grov stein, vanskeliggjør bruken.
Nordreisa	Tørrfosskogen	Turvei (grus)	Et turmål brukt i Ut i NORD, som også kan brukes av rullestolbrukere.

Nordreisa	Ovi Raishiin, Reisadalen	Friluftsområde	Knutepunkt, informasjon og tilrettelegging som inngangsport til Reisa nasjonalpark. Et allsidig område som også kan brukes av rullestolbrukere.
Nordreisa	Veibrink	Turvei (asfalt)	Den gamle E6 over Sørkjosfjellet har blitt en turvei som brukes av mange, som også kan brukes av rullestolbrukere.
Nordreisa	Øvre Tverrelva, Rotsunddalen	Turvei (grus)	Kan også brukes av rullestolbrukere, selv om dette ikke er er en turvei spesielt laget for denne brukergruppen.

Tiltak:

- Det er behov for en nærmere gjennomgang hvem som følger opp tilsyn og vedlikehold, på de tilrettelegginger som er med i oversikten. Det bør eksistere ordninger der den ansvarlige kan søke tilskudd til grus, materialer etc. som gjør det mulig å holde tilretteleggingene i akseptabel stand. Se avsnittet om drift og tilsyn (vedlegg).

- Det er behov for å opparbeide og etablere flere turveier og områder som kan benyttes av personer med funksjonsnedsettelser. I hver kommune bør det eksistere minst en friluftspark/ friluftsområde tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelser.

14. Stier, turer og tilrettelegginger

Her følger en gjennomgang pr. bygd/krets

14.1 Uløya, Bakkeby, Hamneidet, Sokkelvik

Nr.	Navn turmål	Moh.	Gradering	Inntegnet på norgeskart.no	Kapasitet parkering	Har turen startskilt	Er turen merket
1	Aksla vest	400	Blå	Ja	6-10 biler	Ja	Ja
2	Himmelstien	426	Grønn	Ja	6-10 biler	Ja	Ja
3	Gahperhaugen	426	Blå	Nei	6-10 biler	Ja	Ja
4	Uløytinden	1116	Rød	Ja	6-10 biler	Ja	Ja
5	Gjøvarden	532	Blå	Ja	6-10 biler	Ja	Ja
6	Holmevannet	252	Grønn	Ja	6-10 biler		
7	Andersbukta	15	Grønn	Nei	6-10 biler	Ja	Ja
8	Bakkebygammen	240	Grønn	Nei	6-10 biler	Ja	Ja
9	Vardfjellet	604	Rød	Ja	6-10 biler	Ja	Ja
10	Sokkelvik/Sandnesfj.	10	Grønn	Nei	6-10 biler	Nei	Nei

Merknad: Se utinord.no (og etter hvert ut.no) for komplett oversikt med informasjon for turer på Uløya, Bakkeby, Hamneidet, Sokkelvik for alle registreringer som inngår i sti- og løypeplanen, og som det ikke ble plass til i skjemaet/oversikten over.

Tiltak:

Det er så langt lagd info-tavler for alle de fire medlemskommunene, med anbefalte turer for det området som tavlene gjelder for. Så langt mangler det kun å lage en slik tavle fra området Rotsund, Rotsundelv og Uløya.

14.2 Spåkenes, Rotsund, Rotsundelv

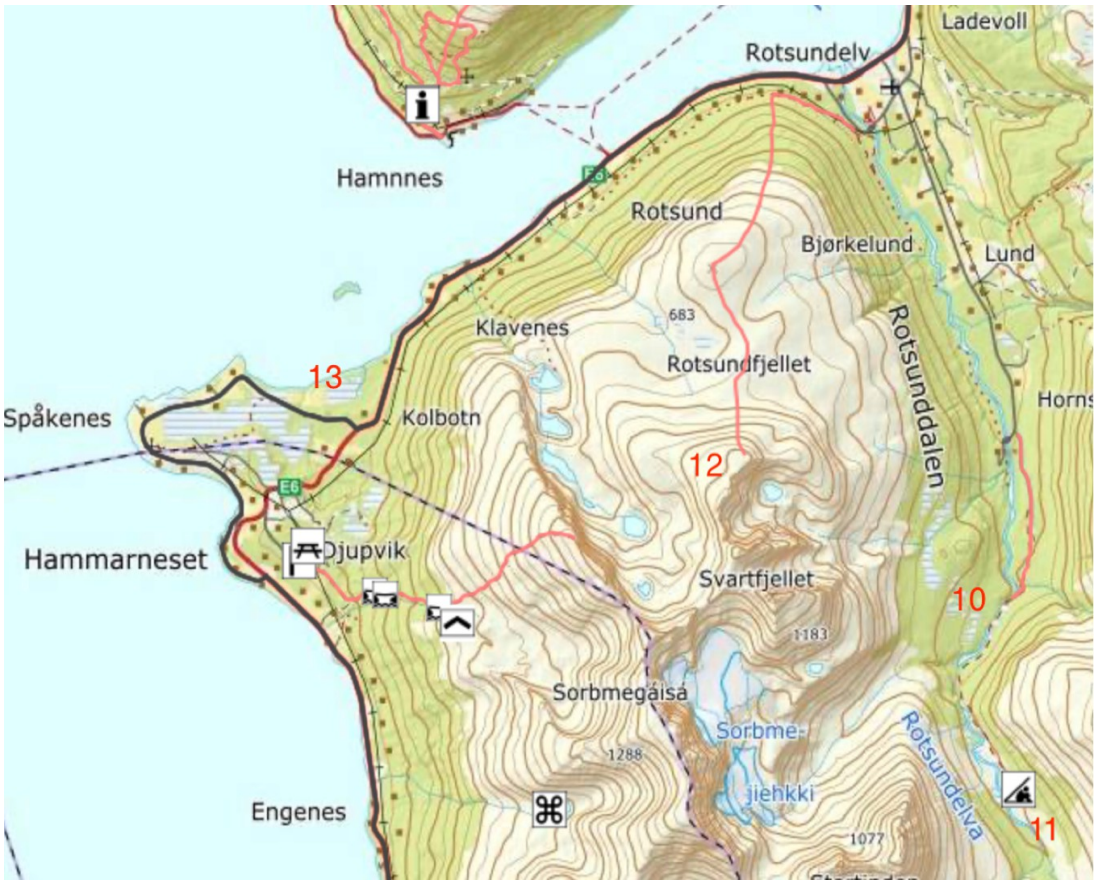

Nr.	Navn turmål	Moh.	Gradering	Inntegnet på norgeskart.no	Kapasitet parkering	Har turen startskilt	Er turen merket
11	Øvre Tverrelva	100	Grønn	Ja	6-10 biler	Ja	Ja
12	Pilterigammen	200	Blå	Nei	6-10 biler	Ja	Ja
13	Steinfjellet	1040	Rød	Nei	1-5 biler	Ja	Ja
14	Spåkenes	3	Grønn	Nei	6-10 biler	Ja	Ja

Merknad: Se utinord.no (og etter hvert ut.no) for komplett oversikt med informasjon for turer på Spåkenes, Rotsund og Rotsundelv for alle registreringer som inngår i sti- og løypeplanen, og som det ikke ble plass til i skjemaet/oversikten over.

Tiltak:

- Tur 13: Legge om ruta til Steinfjellet i samsvar med slik den framgår på utinord.no
- Tur 14: Bygge fugleskjul på Spåkenes

Det er så langt lagd info-tavler for alle de fire medlemskommunene, med anbefalte turer for det området som tavlene gjelder for. Så langt mangler det kun å lage en slik tavle fra området Rotsund, Rotsundelv og Uløya.

-Sørkjosen - Storslett

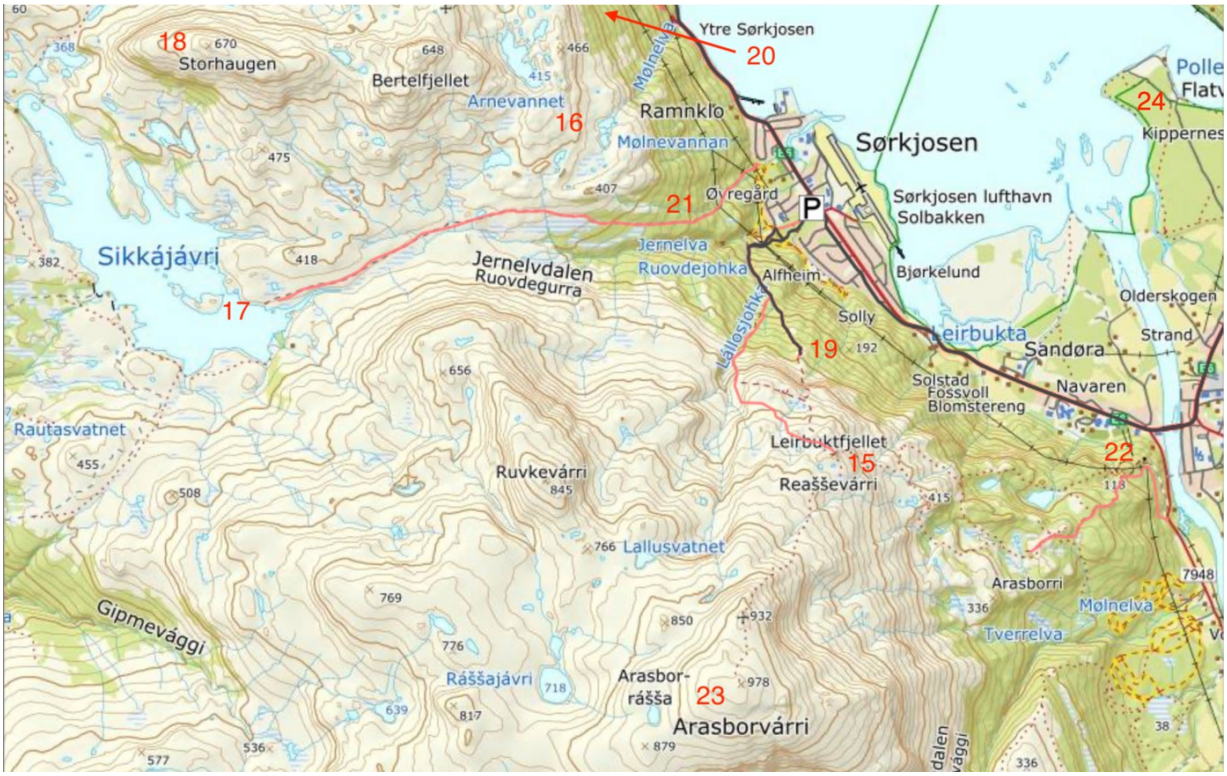

Nr.	Navn turmål	Moh.	Gradering	Inntegnet på norgeskart.no	Kapasitet parkering	Har turen startskilt	Er turen merket
15	Flylysvarden	594	Blå	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Ja
16	Mølnevannan	358	Blå	Nei	Flere enn 10 biler	Vet ikke	Ja
17	Sikkájávri	354	Blå	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Ja
18	Storhaugen ved Bertelsfjellet	672	Rød	Nei	Flere enn 10 biler	Vet ikke	Vet ikke
19	Truisku	313	Blå	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Ja
20	Veibrink	220	Grønn	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Vet ikke
21	Sørkjoslia	290	Grønn	Ja	Flere enn 10 biler	Vet ikke	Nei
22	Tenketanken	60	Grønn	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Ja
23	Arasbovárri - Snefonna	978	Rød	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Nei
24	Kvænnes	5	Grønn	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Ja

Merknad: Se utinord.no (og etter hvert ut.no) for komplett oversikt med informasjon for turer på Storslett og Sørkjosen for alle registreringer som inngår i sti- og løypeplanen, og som det ikke ble plass til i skjemaet/oversikten over.

Tiltak:

- Tur 15: Sherpatrapp Truisku-Flylysvarden, med oppgradering av stien.
- Tur 21: Noe klopplegging i våte partier i Sørkjoslia.
- Tur 22: Gjøre turveien til Tenketanken bedre tilgjengelig for rullestolbrukere.

14.3 Storslett med omegn

Nr.	Navn turmål	Moh.	Gradering	Inntegnet på norgeskart.no	Kapasitet parkering	Har turen startskilt	Er turen merket
24	Kvænnes	5	Grønn	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Ja
25	Gorosomoan	15	Grønn	Ja	6-10 biler	Nei	Ja
26	Baiskivarden	366	Blå	Ja	1-5 biler	Ja	Ja
27	Jyppyrä	876	Rød	Ja	1-5 biler	Ja	Ja
28	Nordkjosfjellet	504	Blå	Ja	1-5 biler	Ja	Ja
29	Storsteet	1024	Rød	Ja	1-5 biler	Ja	Ja
30	Beassevárri/Bæssetindan	1224	Rød	Nei	1-5 biler	Ja	Nei
30 B	Beassejávrrit	400	Blå	Nei	1-5 biler	Ja	Ja
31	Moskodalen gapahuk	100	Grønn	Nei	6-10 biler	Ja	Nei

32	Moskodalen gruve	297	Blå	Ja	6-10 biler	Ja	Nei
33	Fárresvárri	910	Rød	Nei	6-10 biler	Vet ikke	Vet ikke
34	Sikkojávrigammen	168	Grønn	Ja	6-10 biler	Ja	Ja

Merknad: Se utinord.no (og etter hvert ut.no) for komplett oversikt med informasjon for turer på Storslett med omegn for alle registreringer som inngår i sti- og løypeplanen, og som det ikke ble plass til i skjemaet/-oversikten over.

Tiltak:

- Tur 25: Sittegruppe/benk (og bålplass?) ved Gorosomoan og sørge for at turen lett kan gjennomføres for rullestolbrukere.
- Tur 28: Klopplegging starten av turen til Nordkjosfjellet
- Tur 30 B Klopplegging starten av turen til Beassejávrrit

14.4 Reisadalen

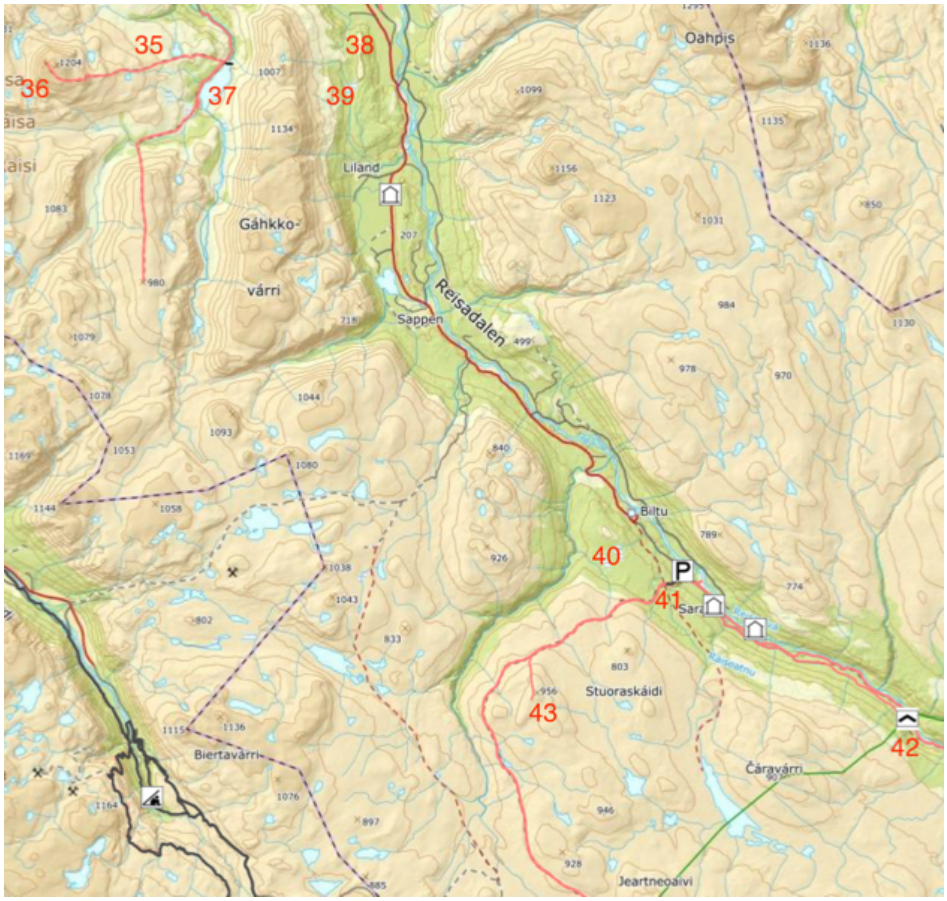

Nr.	Navn turmål	Moh.	Gradering	Inntegnet på norgeskart.no	Kapasitet parkering	Har turen startskilt	Er turen merket
35	Annavatnet	380	Grønn	Nei	6-10 biler	Ja	Vet ikke
36	Cillagáisá	1204	Rød	Ja	6-10 biler	Ja	Vet ikke
37	Kildalsdammen	258-244	Blå	Ja	6-10 biler	Ja	Ja
38	Tørfosskogen	100	Grønn	Ja	1-5 biler	Nei	Nei

39	Nesvannet/Niemijávri	240	Grønn	Nei	6-10 biler	Vet ikke	Ja
40	Ørretvannet ved Unna Skaiddas	358	Grønn	Nei	6-10 biler	Vet ikke	Ja
41	Sarafossen	220	Grønn	Ja	1-5 biler	Ja	Ja
42	Sieimma	112	Grønn	Ja	6-10 biler	Ja	Ja
44	Skáidecohkka	956	Rød	Ja	1-5 biler	Ja	Ja

Merknad: *Se utinord.no (og etter hvert ut.no) for komplett oversikt med informasjon for turer i Reisadalen med omegn for alle registreringer som inngår i sti- og løypeplanen, og som det ikke ble plass til i skjemaet/-oversikten over.*

Tiltak:

- Bidra i forbindelse med igangsatt prosjekt der målet er bedre tilrettelegging av Sarafossen som turområde.

14.5 Straumfjord – Oksfjord

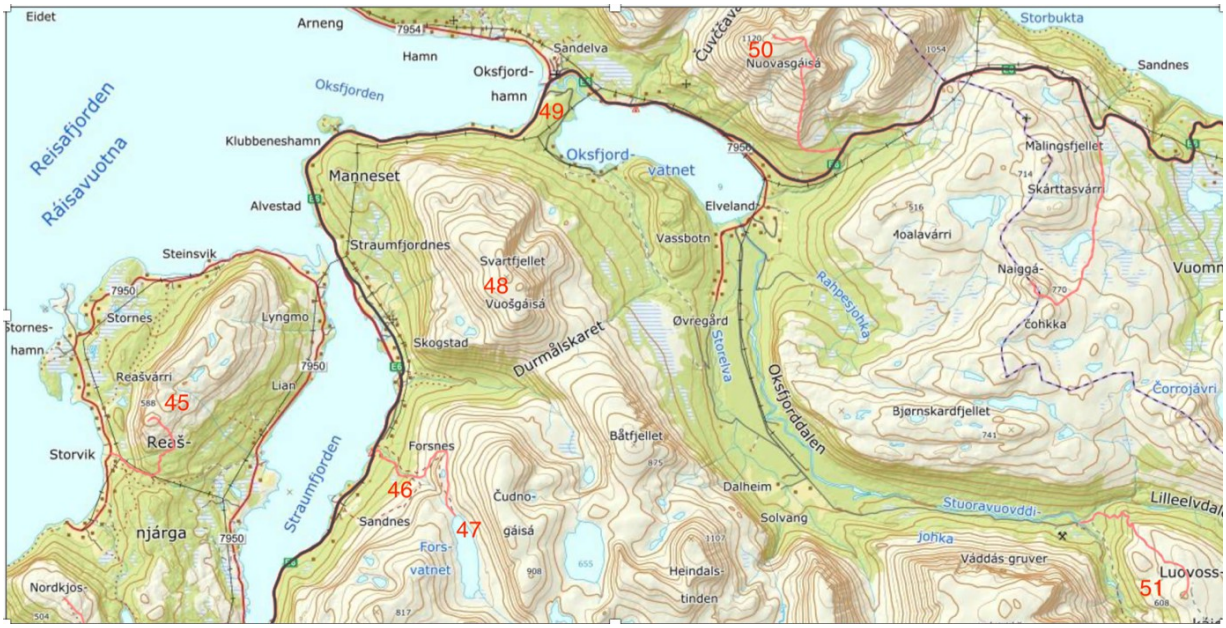

Nr.	Navn turmål	Moh.	Gradering	Inntegnet på norgeskart.no	Kapasitet parkering	Har turen startskilt	Er turen merket
45	Reašvárri	537	Blå	Ja	1-5 biler	Ja	Ja
46	Fosselvfossen/Jieknajohka	290	Blå	Ja	1-5 biler	Ja	Ja
47	Fossvatnet	430	Blå	Ja	Flere enn 10 biler	Ja	Ja
48	Svartfjellet/Vuošgáisá	1018	Rød	Nei	1-5 biler	Vet ikke	Nei
49	Kjølen	40	Grønn	Nei	Flere enn 10 biler	Ja	Ja
50	Nuovasgáisá	1120	Rød	Ja	1-5 biler	Ja	Ja
51	Luovasskáidi	608	Blå	Ja	6-10 biler	Ja	Ja

Tiltak:

- Tur 45: Ruta ble lagt om i 2022 med utgangspunkt i ønske fra (geit)bonde i Storvik. Det gjenstår noe skilting/merking med grunneieravtale for alternativet fra Straumfjord-siden.

15. Hundekjøringsløyper

Torrfossmoen hundekjøringsarena ble etablert etter en langvarig konflikt mellom beiteinteressene og hundekjørerne i Kjellerskogen løypen er en barmarksløype for hundekjøring, som også prepareres vinteren. Dørrfossmoen ble i sammarbeid med Statskog og Nordreisa kommune utpekt som et alternativt område for hundekjøring i Reisadalen.

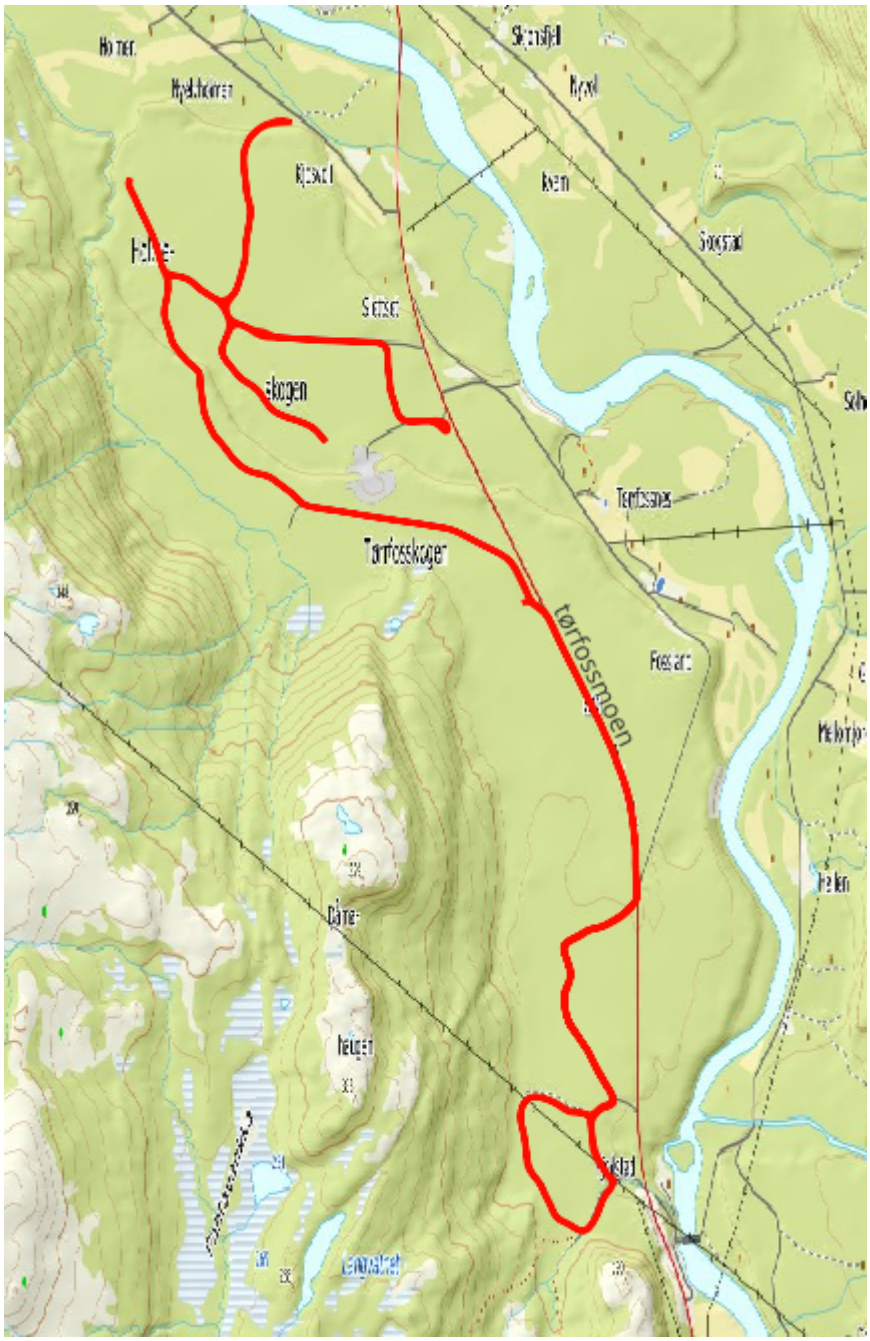

16. Vinterløyper:

Ordinære anlegg registrert i anleggsregisteret, skianlegg som lysløyper prepareres som regel av lag og foreninger gjennom hele vintersesongen. I tillegg så tilrettelegges det for flere vinterløyper i kommunen av frivilligheten eller turistnæringen. Løypene følger normalt sommartrasèr, prepareres innom visse datoer med grunneieres tillatelser og med forbehold om andre hensyn til naturmangfold og reindrift.

Tilrettelegging med skiløyper som et folkehelsetiltak bygger på forskrift § 3 e i Motorferdselsloven og lokal forskrift vedtatt av Nordreisa kommune den 25.11.21 .

Opparbeiding av skiløyper og skibakker for allmennheten kan gjøres av hjelpekorps, idrettslag, turlag, turistbedrifter, kommunen eller de som kjører på vegne av kommunen. Det kan benyttes tråkkemaskin eller snøscooter. Ved bruk av snøscooter skal det som hovedregel benyttes løypeplog. I spesielle tilfeller som ved starten av sesong (tråkke såle) og ved store snøfall, kan det kjøres uten løypeplog.
Før kjøring starter med hjemmel i motorferdselforskriftens § 3e, skal meldingen sendes til Nordreisa kommune. Meldingen skal inneholde navn på laget/bedriften, dens leder, navn på kjører, kart med område og/eller trase inntegnet. Hvert lag/bedrift kan normalt ha inntil 3-5 kjører i hvert område/trasé.

Ansvarlig leder laster ned mal fra kommunens hjemmeside og utsteder en bekreftelse til alle som skal kjøre løypene. Bekreftelsen skal medbringes under kjøring. Grunneiers tillatelse, inklusive Statskog, må innhentes av ansvarlig leder. Løyper i eventuelle naturreservat skal ikke kjøres uten tillatelse fra Statsforvalteren. Kjøring kan skje i tidsrommet fra det er kjørbart med scooter på høsten til og med 4.mai. Kjøring av løyper i nøkkelbiotoper vil kunne avgrenses i avsluttende tid for å ivareta hensyn etter naturmangfoldloven § 8. Det skal ikke kjøres snøskuter på strekningen Saraelv-Nedrefoss etter 15.mars av hensyn til sårbar periode for dyreliv.

16.1 Kombinasjonsløyper

Skiløyper kan også brukes til andre aktiviteter. Oppkjøring for å tilrettelegge for hundespann er omtalt i rundskriv t-96/1 Om lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977 nr. 82. Der står følgende i punkt 7.3.2:

«Når det gjelder snøscooterpreparering av hundespannsløyper, har Miljøverndepartementet lagt til grunn at snøscooterpreparering av turistløyper bare for hundespann/hundesleder ikke vil være tillatt. Det innebærer imidlertid ikke at all oppkjøring av hundespannsspor vil være ulovlig. Etter forskriftens § 3 første ledd bokstav e kan motorkjøretøy på vinterføre nyttes til "opparbeiding og preparering av skiløyper og skibakker for allmennheten og for konkurranser, når det foretas av kommuner, hjelpekorps, idrettslag, turlag eller turistbedrifter". Statsforvalteren i Troms og Finnmark presiserer at det I disse løypene vil det også kunne kjøres med hundespann.

Enkelte steder er det behov for preparerte løyper som kan brukes til forskjellige aktiviteter. Eksempel på aktiviteter som ågså kan være aktuelle på preparerte skiløyper er for eksempel gåtur, sykkeltur eller hundekjøring.

Flere hundekjøringsløyper brukes også uten at det er behov for preparering.

Løyper som tradisjonelt prepareres vinterstid:

1. Bakkeby- Durmålshaugen- Storbergvatnet- Holmevatnet- Nystu.
2. Ravelseidet- Trollvika.
3. Oksfjordhavn – Trolldalen
4. Stormyran (Oksfjord)
5. Rosenkålen skilek, Oksfjordvannet.
6. Rotsundelv lysløype.
7. Rotsundelv grendehus- Lysløypa- Rotsundelv – Pilterigammen.
8. Sørkjosen skole- lysløypa- Sikkajavre- Vegbrink.
9. Kvænnes og Storslett nærmiljøløyper. (Moan-Høgegga)
10. Saga skistadion og lysløype.
11. Kildalen kraftstasjon- Dammen- Cillagammen.
12. Kildalen kraftstasjon- Haugset- Tjyvdalen- Dolmahaugen- Liland
13. Haugset-Kjellerhuset-Kjellerskogen- Einevoll.
14. Liland- Lindovaare- Sappen- Josvannet- Bergskoghytta.
15. Sappen-Gaphereus.
16. Tørrfossmoen (hund)
17. Svartfoss- Bilto
18. Bilto- Saraelv- Ovi Rasiin- Ansamukkahytta- Seimahytta.
19. Saraelv- mot Saravannet (skoggrense).
20. Puntafoss- Puntadalen.
21. Delvis oppkjørt (vedkjøring); Seimahytta- Mollis- Naustihytta- Nedrefosshytta.

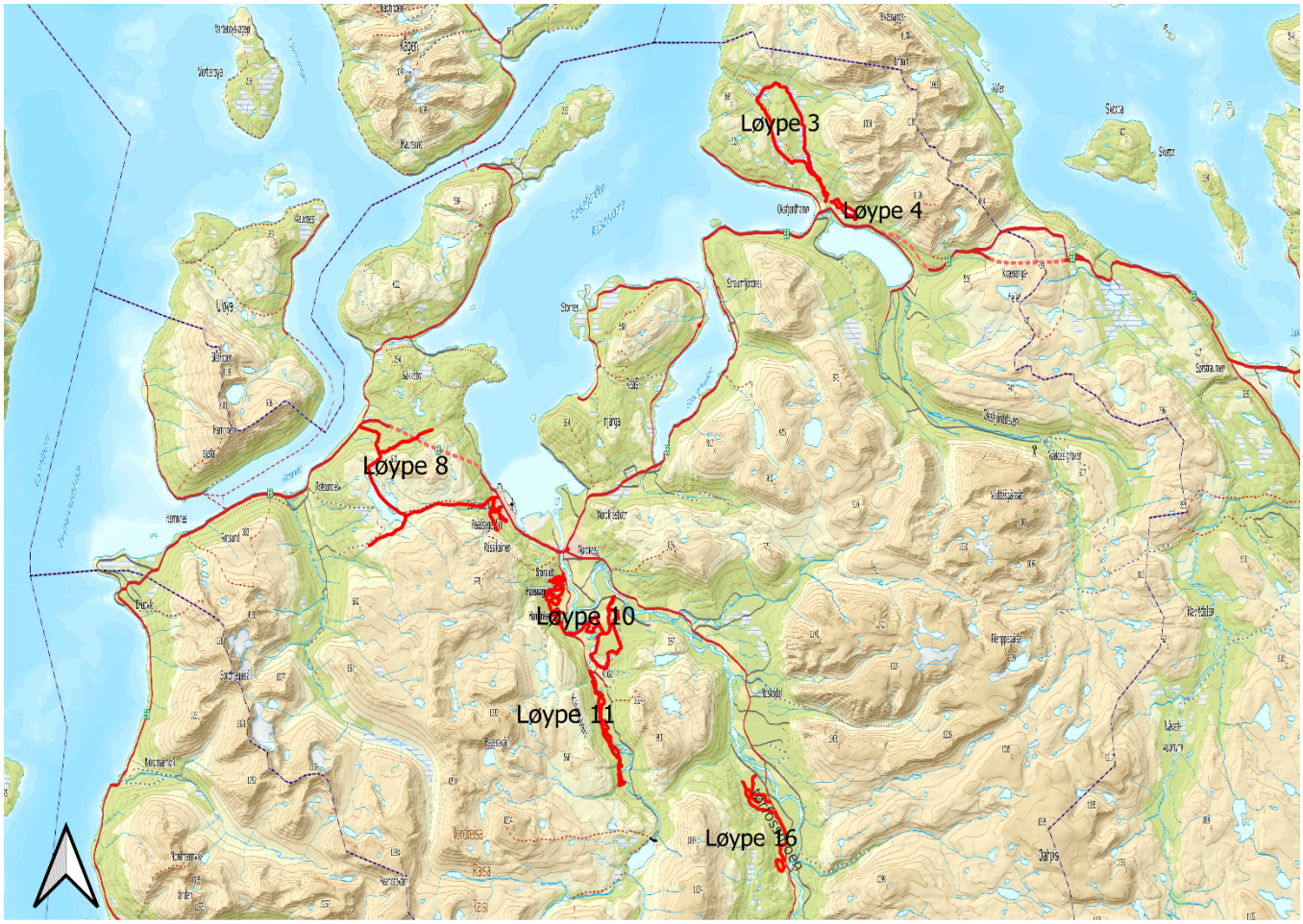

Figur 1: Mange skiløyper mangler digitaliserte kart. Det blir derfor satt krav om sporlogg for prepararte løyper vinteren 2026/2027 ved melding om løypekjøring..

Tiltak: Det er et behov av digitalisering av vinterløypene i kart, slik at de kan inngå i Plan for friluftslivets ferdselsårer. Dette kan gjøre gjennom oppfordring eller krav til innsending av gpx- filer ved årlig melding

om preparering. I en digitalisering bør løype, ruteinfopunkter, på- og avfartssteder med parkeringsmuligheter være beskrevet.

16.2 Hundekjøringsløyer vinterstid

Det er et stort løypenett av hundekjøringsløyper i Reisadalen. Flere av disse løypene prepareres ikke.

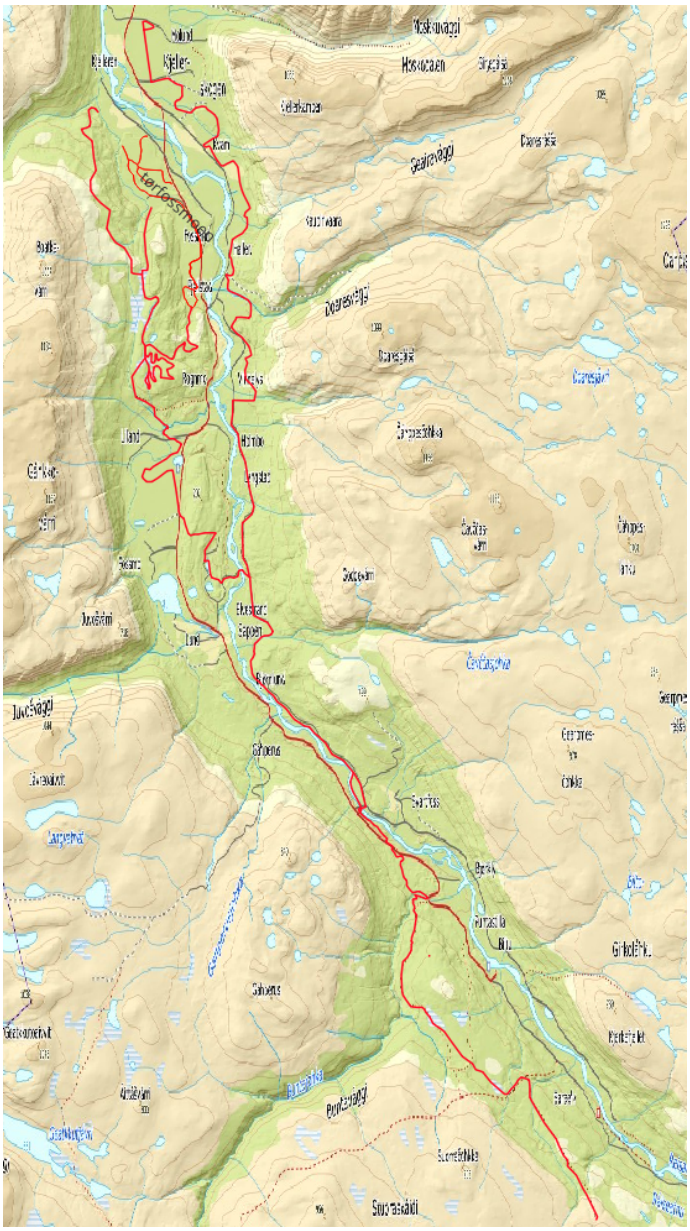

***Figur 2**: Kartet viser en oversikt vinterløyper som brukes til hundekjøring.*

***Figur 3**: Hundekjøringsløyper på Storvikhalvøya.*

17. Vedtak

Det anbefales at Plan for friluftslivets ferdselsårer politisk behandles i samtlige kommuner der handlingsprogrammets pkt. 1-14 innlemmes i kommunenes øvrige planer, da i hovedsak økonomi-plan og kommunedelplan for idrettsanlegg og fysisk aktivitet.

Handlingsprogram

1. God helse, trivsel, bolyst og naturopplevelser for fastboende og tilreisende er overordnet målsetting for Nord-Troms Friluftsråd og medlemskommunene (kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og tilsvarende).

2. For å nå målene i pkt. 1 prioriteres arbeidet med friluftsliv, inkludert fysisk tilrettelegging for friluftsliv, naturopplevelser og tilhørende utendørs fysisk aktivitet.

3. Ut i NORD har siden oppstarten i 2015 utviklet seg til å bli en viktig aktivitet for folkehelse og trivsel for en stor del av kommunenes innbyggere, samt tilreisende. De stier og turforslag som inngår i Ut i NORD, inkludert JuleSPREK, danner grunnlag for det videre arbeid med friluftslivsaktivitet og fysisk tilrettelegging.

4. For å stimulere til frivillighet og tilrettelegging for friluftsliv, bevilges det årlig kr 50 000 som «materialtilskudd» til Ut i NORD-gruppene og andre organisasjoner som påtar seg gjennom dugnad å vedlikeholde stier og broer, utføre klopplegging, utplassere bord og benker, bygge bålplasser etc. Arbeidet følges opp og koordineres av Nord-Troms Friluftsråd. Pengene skal komme til anvendelse i den kommune som står bak bevilgningen, og overføres til senere år dersom det er midler som ikke blir brukt.

5. Arbeidet med å skilte og merke turløyper i samsvar med Merkehåndboka videreføres. Arbeid har vært prioritert etter at Nord-Troms Friluftsråd Ut i NORD ble etablert. Målet er at samtlige turer som inngår i Ut i NORD skal være kvalitetsmessig skiltet, og etter hvert også merket. Tiltaket finansieres som en del av medlemskontingenten, søknader og friluftsrådets ordinære drift (j.fr. pkt. 4).

6. Det er et mål at samtlige skoler og barnehager skal ha en utebase under tak i høvelig gangavstand. Dette som arena for læring i friluft og sosial aktivitet. Eksempler på slike tilrettelegginger kan være gapahuker, dagsturhytter og mer enkle bål-/grillhytter

7. Det påbegynte arbeidet med dagsturhytter videreføres, med mål om at det skal bygges to eller flere i hver kommune. Der det er behov for toalett må tilsyn og oppfølging av disse avklares.

8. Målet er at det i hver kommune skal eksistere minst en friluftspark/allsidig tilrettelagt friluftslivsområde, som også kan benyttes av personer med funksjonsnedsettelser.

9. Arbeidet med å bygge anlegg/tilrettelegginger for hengekøyer i hver kommune videreføres.

10. I hver kommune etableres det en arbeidsgruppe med oppgave å gjennomgå eksisterende kart, der målet er for å rette opp feil og mangler når det gjelder stier, turveier og øvrige

fysiske tilrettelegginger for friluftsliv. Dette som en videreføring av påbegynt arbeid med sti- og løypeplaner. Kommunedirektøren gis fullmakt til å etablere arbeidsgruppa.

11. Plan for friluftslivets ferdselsårer skal være prosessorientert der arbeidet videreføres som et kontinuerlig arbeid med oppdatering og forbedring av eksisterende stier, løyper og mål-punkt, samt utvikling av nye slike tilrettelegginger. Arbeidet følges opp av Nord-Troms Friluftsråd, kommunekontaktene og arbeidsgruppene nevnt i pkt. 10.

12. Arbeidet med digitalisering (blant annet grunneieravtaler) og digital tilgjengelighet av Plan for friluftslivets ferdselsårer fortsetter. Dette for å gjøre planen til et nyttig verktøy for kommuner, grunneiere, friluftslivet/turgåere etc. Målet er at den digitale informasjon/-tilgjengelighet skal inngå som en del av friluftsrådets nettside.